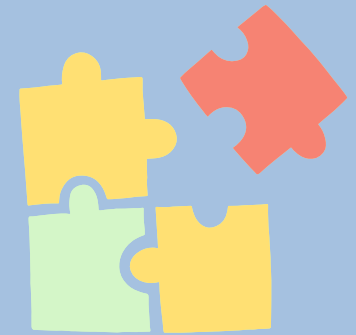

PREPORUKE ZA IZRADU LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE (LAP) SA FOKUSOM NA UBLAŽAVANJE POSLEDICA PANDEMIJE KOVID-19

#mentalnozdravljemladih

Kako prilagoditi LAP-ove za mlade u situacijama sličnim pandemiji Kovid-19

**MENTALNO
ZDRAVLJE MLADIH
JE VAŽNO!**

LAP-ovi za mlade su od velikog značaja u svakoj zajednici, oni imaju za cilj obezbeđivanje uslova u zajednici koji će omogućiti mladima da u potpunosti dostignu svoje potencijale i pruže odgovore na specifične potrebe kako u uobičajenim životnim okolnostima tako i u vanrednim situacijama i okolnostima kao što je ova pandemija.

Lokalni akcioni planovi za mlade treba hitno da se revidiraju sa ciljem definisanja odgovarajućih mera i aktivnosti koje moraju da se fokusiraju na ublažavanje posledica pandemije i istovremeno da imaju preventivni karakter u smislu spremnosti na situacije slične ovoj.

#mentalnozdravljemladih

Kako prilagoditi LAP-ove za mlade u situacijama sličnim pandemiji Kovid-19

Preporuke su da prilikom izrade novog LAP-a ili revizije
važećeg posebnu pažnju treba posvetiti sledećim
segmentima:

1. Proširenje tima za izradu / reviziju LAP-a
2. Utvrđivanje / revidiranje metodologije i
ispitivanje novonastalih potreba
3. Redefinisanje opštih i specifičnih ciljeva i mera i
aktivnosti
4. Evaluacija i monitoring
5. Prilagođavanje budžeta

#mentalnozdravljemladih

Kako očuvati mentalno zdravlje mladih?

REZULTATI ISTRAŽIVANJA
ORGANIZACIJA KOJE SE BAVE
MLADIMA, TOKOM 2020. I 2021. GODINE

Istraživanje Prijatelja dece Srbije o mentalnom zdravlju dece i mladih za vreme pandemije (2021.) pokazuje da čak 61% mladih pominje anksioznost, a 32% depresiju.

Slično, **prema istraživanju Krovne organizacije mladih (KOMS)** iz 2021., 68,5% mladih ima anksioznost, a 51,9% simptome umerene ili teške depresije. Mladi su takođe istakli da im je bila potrebna stručna podrška, ali da te usluge nisu bile dostupne.

Istraživanje Mreže organizacija za decu Srbije (2020.) pokazuje da su najveće brige mladih tokom pandemije neizvesnost, briga za zdravlje i da li će imati dovoljno novca i hrane.

#mentalnozdravljemladih

Tim za izradu LAP-a

PREPORUKE ZA FORMIRANJE ILI
PROŠIRIVANJE TIMA ZADUŽENOG ZA
IZRADU LOKALNIH AKCIONIH PLANOVA ZA
MLADE

Uključiti mlade kroz učeničke
parlamente osnovnih i srednjih
škola, mlade sa fakulteta i
omladinskih zadruga...

Uključiti udruženja koja se bave mladima i
roditeljima mladih sa invaliditetom kao i
stručnjake pojedince koji se bave
mentalnim zdravljem mladih

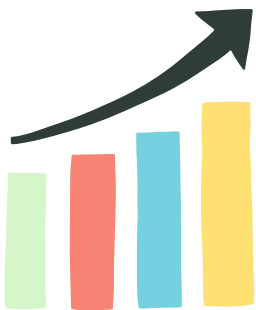

Participacija mladih nije kada ih samo
pitamo šta oni misle, već kada ih uključimo
kao ravnopravne članove i članice timova
koji donose odluke koje se njih tiču.

#mentalnozdravljemladih

Ciljevi i aktivnosti LAP-a

PREPORUKE ZA DEFINISANJE CILJEVA I
AKTIVNOSTI SA FOKUSOM NA
UBLAŽAVANJE POSLEDICA PANDEMIJE
KOVID-19

Uspostaviti saradnju sa Dispanzerom za mentalno zdravlje mladih i povezati stručnjake sa školama kroz aktivnosti koje podrezumevaju direktan rad sa mladima, tribine, radionice, predavanja, itd.

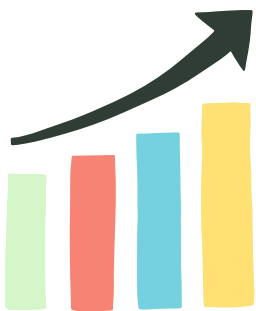
Usmeriti aktivnosti na povećanje zdravstvene pismenosti kod mladih i povećanje informisanosti o pandemiji Kovid-19, imunizaciji i drugim načinima očuvanja zdravlja u ovoj i sličnim situacijama.

#mentalnozdravljemladih

Ciljevi i aktivnosti LAP-a

PREPORUKE ZA DEFINISANJE CILJEVA I
AKTIVNOSTI SA FOKUSOM NA
UBLAŽAVANJE POSLEDICA PANDEMIJE
KOVID-19

Predvideti odgovarajuće mere i aktivnosti za podršku mladima sa invaliditetom i njihovim porodicama u skladu sa identifikovanim potrebama u oblasti prevencije zdravlja i ublažavanju posledica pandemije Kovid-19.

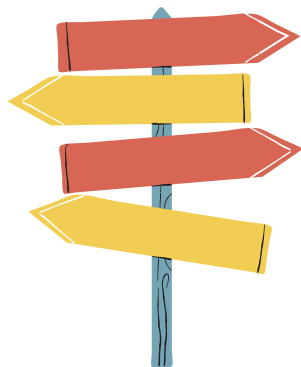
Predvideti maksimalno fleksibilan pristup kako bi se aktivnosti mogle odvijati i u situacijama sličnim pandemiji Kovid-19 i prilagoditi svim potrebama mladih (onlajn aktivnosti, veći broj radionica sa manje učesnika, i slično).

#mentalnozdravljemladih

Evaluacija i monitoring

PREPORUKE ZA ADEKVATNO PLANIRANJE
PRAĆENJA I PROCENE USPEŠNOSTI
AKTIVNOSTI U SKLADU SA NAUČENIM
LEKCIJAMA TOKOM TRAJANJA
PANDEMIJE KOVID-19

Blagovremeno uočavanje dodatnih potreba mladih u novonastalim, nepredviđenim ili vanrednim situacijama, otvoriće više mogućnosti za fleksibilniji pristup u realizaciji aktivnosti.

Monitoring - praćenje izvođenja aktivnosti treba da se radi sve vreme.

Evaluacija - procena uspešnosti pojedinačnih aktivnosti treba da se radi kvartalno ili polugodišnje, kroz ankete, upitnike, fokus grupe i razgovore sa mladima.

Češće evaluacije obezbediće relevantnije podatke za izradu narednog plana ali i prostor za pravovremene i adekvatne revizije i aktuelnog godišnjeg plana.

#mentalnozdavljemladih

Budžet

PREPORUKE ZA PRILAGOĐAVANJE
BUDŽETA LAP-A U SITUACIJAMA KADA JE
FINANSIRANJE OGRANIČENO KAO U
SLUČAJU PANDEMIJE KOVID-19

Zbog pandemije virusa Kovid-19 nisu bili raspisani konkursi za Kancelarije za mlade od strane Grada Beograda tokom 2020. godine, dok je Ministarstvo omladine i sporta iz istog razloga smanjilo svoja izdvajanja za rad Kancelarije za mlade.

- Utvrditi koje aktivnosti mogu da se održavaju i sa smanjenim budžetom ili eventualno bez budžeta.
- Proceniti na koji način se mogu prioritizovati aktivnosti u sličnim situacijama i opredeliti finansijska sredstva za iste.

Detaljno mapiranje potreba mladih o merama koje imaju za cilj ublažavanje posledica pandemije će pomoći da se određene aktivnosti prioritizuju.

#mentalnozdravljemladih

ZAKLJUČAK

ZAŠTO JE POTREBNO DA LAP-OVI
ZA MLADE NAROČITU PAŽNJU
POSVETE UNAPREĐENJU
MENTALNOG ZDRAVLJA MLADIH I
ZDRAVSTVENE PISMENOSTI?

U svakoj zajednici postoji značajan potencijal za sinergijsko delovanje sa školama, PP službama i učeničkim parlamentima, kao i sa drugim institucijama i organizacijama građanskog društva.

Komitet za prava deteta UN je početkom pandemije upozorio na teške fizičke, emocionalne i psihičke efekte pandemije Kovid-19 na decu i mlade i pozvao države na hitnu reakciju.

Sada je potrebno da se pod hitno razmotre efekti pandemije i utvrde mehanizmi podrške za mlade i mlade sa invaliditetom sa posebnim fokusom na očuvanje njihovog fizičkog i mentalnog zdravlja, zdravstvene informisanosti i drugih oblasti u cilju ublažavanja posledica pandemije.

#mentalnozdravljemladih

Institucionalni okvir za sprovođenje politike za mlade

Nacionalni nivo:

- Nacionalna strategija za mlade i
- Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije

Lokalni nivo:

- Lokalni akcioni plan za mlade
- Kancelarija za mlade
- Savet za mlade

KANCELARIJA ZA MLADE predstavlja most kako između lokalnih aktera međusobno (opštine, lokalnih institucija i organizacija i mladih) tako i sa Ministarstvom omladine i sporta.

Kancelarija za mlade pruža institucionalni okvir, kroz koji mladi mogu da utiču na odluke koje se direktno tiču njih. Kancelarija za mlade omogućava svim lokalnim institucijama i organizacijama koje se bave mladima, da se umreže, i kroz maksimalno iskorišćavanje postojećih resursa unaprede kvalitet usluga za mlade.

Preporuke za izradu lokalnog akcionog plana za mlade sa fokusom na ublažavanje posledica pandemije Kovid-19

Udruženje RODITELJ
April 2022

Analiza je urađena u okviru projekta *“Ublažavanje posledica pandemije kod mladih u Zemunu kroz izradu novo LAP-a za mlade”*. Ovaj projekat dobio je podršku projekta Vlade Švajcarske *“Zajedno za aktivno društvo - ACT”* koji sprovode Helvetas Swiss Intercooperation i Građanske inicijative.

Mišljenje koje je izneto u ovoj publikaciji je mišljenje autora i ne odražava nužno i mišljenje Vlade Švajcarske, Helvetasa i Građanskih inicijativa.

